Adresas: Vilnius, Vysk Bandurskio g-vė 4
Adres: Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4
Redakcja, tel. 79, przyjmuje od godz. 11 do 14-ej.
Administracja, tel. 99, czynna od godz. 9—20 bez przerwy

Rok XV. Nr 3 (4988) Czwartek, 4 stycznia 1940 r.
„VILNIAUS KURJERIS"

Cena 15 centów
Prenumerata miesięczna z przesyłką pocztową lub dostawą do domu — 3 lt. 50 cnt. Zagranicą 6 lt.

KURJER WILEŃSKI

W pierwszych dniach nowego roku w Finlandii bez zmian

HELSINKI, (Elta). Sztab armii fińskiej donosi, że w pierwszych dwóch dniach nowego roku w przesmyku karelskim panował względny spokój. Odbyły się jedynie lokalne spotkania z nieprzyjacielem oraz walki patroli i strzelanie artylerii. Na froncie wschodnim nieprzyjaciel atakował na północy wschód od jeziora Ładogi. Nieprzyjaciel atakował wspierany akcją czołgów w okolicy Lavajaerwi lecz został odparty.

Armia fińska polepszyła swe pozycje w szeregu miejscach frontu. Odbyły się bitwy przy Aitojokio, w których armia fińska zabrała duży łup wojenny, w tym dużą ilość broni i amunicji. W rejonie Kuhm armia sowiecka rozpoczęła atak w kierunku Rasczi lecz została odparta.

W rejonie Suomussalmi armia fińska w dalszym ciągu oczyszcza odzyskane miejscowości w kierunku Juntubranty. Na innych odcinkach frontu ożywiona była akcja patroli. Lotnictwo sowieckie bombardowało szereg miejscowości między innymi i Abo oraz Uleaborg. Prawdopodobnie wśród cywilnej ludności tych miast są zabici i ranni.

W innych miejscowościach bombardowanych przez lotnictwo sowieckie według otrzymanych wiadomości straty w ludziach i materiałach są nieznaczne. Finowie strącili 7 samolotów nieprzyjacielskich.

Ochotnicy szwedzcy pojechali do Finlandii

SZTOKHOLM, (Elta). Według wiadomości Havasa w nocy na 2 stycznia i w godzinach rannych 2 stycznia wyjechali do Finlandii ochotnicy szwedzcy w liczbie kilkuset mężczyzn.

Wśród ochotników tych znajdują się mężczyźni do 55 lat. Pochodzą oni z rozmaitych sfer.

Znaczenie wojny z Finlandią

LONDYN. (Elta). „Daily Herald" pisze, że bez względu na wynik wojny na północy, wojna w Finlandii całkowicie zmieniła politykę Europy.

Sowiety cenzurują wszystkie listy

MOSKWA, (Elta). Reuter komunikuje, iż obecnie w Związku Sowieckim cenzurowane są wszystkie listy z zagranicy.

Anglia udzieli Finlandii pomocy

LONDYN (Elta). Według wiadomości Havasa Rząd Brytyjski powiadomił sekretarza generalnego Ligi Narodów, że Wielka Brytania udzieli Finlandii wszelkiej możliwej pomocy.

Nowe powołanie rezerwistów w ZSSR

DNB donosi, iż w Moskwie i innych okręgach ZSSR powołano pod broń dalsze kategorie rezerwistów, w pierwszym rzędzie posiadających techniczne wykształcenie

Wielka bitwa powietrzna nad Morzem Północnym

LONDYN (Elta). Minister Lotnictwa komunikuje, iż we wtorek siły lotnicze okazały żywą działalność na Morzu Północnym i u wybrzeży niemieckich.

Trzy bombowce angielskie spotkały się z eskadrą 12 samolotów niemieckich. Samoloty angielskie rozpoczęły walkę z nieprzyjacielem. Jeden samolot typu „Messerschmitt" został postrzelony i spadł w płomieniach, zaś pozostałe zostały zmuszone do lądowania i, jak się zdaje, zatonęły. Jeden z trzech bombowców angielskich wrócił do swej bazy, drugi został strącony podczas walki, zaś trzeci dotychczas nie powrócił.

9 roczników Anglików pod bronią.

LONDYN (Elta). Prasa brytyjska przyjęła z wielkim zadowoleniem dekret królewski oddający do dyspozycji organów wojskowych wszystkich obywateli brytyjskich w wieku od 19 do 28 lat.

Pisma z okazji tej podkreślają niezłomne postanowienie Anglii prowadzenia wojny wszelkiemi rodzajami broni. Według pisma obecne siły wojskowe są progresywnie zwiększane, aby uniknąć błędów ostatniej wojny. Nowy kontyngenty mężczyzn zostaną powołane wtedy, kiedy będzie przygotowany odpowiedni materiał wojenny.

„Daily Express" opowiada się przeciwko nadmiernemu wzrostowi armii lądowej Wielkiej Brytanii. Zdaniem pisma działania wojenne muszą być najwięcej skierowane na morze i powietrze, a jak największa ilość mężczyzn musi być pozostawiona w warsztatach pracy. W ten sposób utrzymane zostałyby siły finansowe i gospodarcze kraju.

Urlopy... ambasadorów

Jak już podała agencja Reutera ambasador brytyjski w Moskwie p. Seede przybył do Londynu, gdzie zamierza ogłosić „białą księgę" o wybuchu zbrojnego konfliktu sowiecko - fińskiego.

1-go stycznia agencje telegraficzne doniosły o odwołaniu na urlop ambasadora włoskiego w Moskwie.

Wczorajszy „Paris Soir" donosi o zamierzonym urlopie ambasadora Francji w Moskwie.

Nowe trzęsienie ziemi w Erzindżanie

ANKARA. (Elta). Na zachód od Erzindżanu o godzinie 14 minut 45 wydarzyło się silne trzęsienie ziemi. W jednym miasteczku na skutek trzęsienia ziemi runęło 97 domów a 67 zostało uszkodzonych Wiadomości o ofiarach w ludziach jeszcze nie nadeszły. W tym samym dniu o godz. 16.20 nastąpiło trzęsienie ziemi w Czangarze. O tym trzęsieniu ziemi brak jest jakichkolwiek wiadomości.

Minister belgijski Man przybył niespodziewanie do Holandii

HAGA (Elta). Niespodziewanie przybył do Hagi minister belgijski de Man. Minister de Man oświadczył przedstawicielom prasy iż przybył do Holandii aby zapoznać się z organizacją wolnego czasu w armii holenderskiej. Wskazał on iż ma on celu zorganizowanie odpowiedniego zużycia czasu wolnego w armii belgijskiej. W Hadze przypuszczają iż minister de Man odbędzie rozmowy z holenderskimi mężami stanu.

Pożary nafty w Rumunii.

Rumunia to kraj nad którym wisi groźba wojny. Jej olbrzymie bogactwa naturalne, a zwłaszcza najbogatsze w centralnej Europie źródła naftowe są przedmiotem licytacji między państwami wojującymi. W ostatnich tygodniach pisma donosiły o sabotażystach, którzy podpalali niektóre szyby naftowe.

Pożar w szybie Bojkoi przyniósł stratę dziesięciu milionów lei, straty w rafinerii „Orion" są dziesięciokrotnie większe. Rumuńscy historycy wojny światowej Kiritescu i dr. Autina porównywują ostatnie katastrofy z wypadkami, które się wydarzyły w Rumunii w r. 1916.

W grudniu 1916 r. przeszła tam fala pożarów i katastrof, które spowodowały straty na 10 milionów funtów szter. w złocie Spłonęło wtedy 1677 szybów, 26 rafineryj i około 830 tysięcy ton nafty w magazynach. Pożary te były dziełem sabotażystów antyniemieckich.

Oczywiście analogia dzisiejszych pożarów z tymi z 1916 r. jest jasna i to wzbudza olbrzymi niepokój wśród społeczeństwa rumuńskiego i tak żyjącego pod grozą wojny. (w.).

Inicjatywa pokojowa w imieniu 350 milionów ludzi

Jak donosi „Siegodnia" Watykan i rząd włoski w porozumieniu z prez. Rooseveltem mają wkrótce wystąpić z inicjatywą pokojową.

Inicjatywa zostanie powzięta w imieniu „350 milionów katolików, oraz narodów: włoskiego i amerykańskiego".

W Londynie oceniają szanse tej inicjatywy pesymistycznie.

Bułgarski kadryl dyplomatyczny

Ostatnio w bułgarskich przedstawicielstwach dyplomatycznych nastąpiły liczne przesunięcia. Dotychczasowy poseł bułgarski w Moskwie Antonow pojechał do Sztokholmu, tamtejszy poseł Petrow - Czumakow został przeniesiony do Bukaresztu. Kirow, poseł bułgarski w Rumunii pojechał do Ankary, zaś przedstawiciel sofijski w Ankarze Christow został przeniesiony do Moskwy. (zr)

Papen pojedzie do Rzymu

RZYM. (Elta). Havas donosi iż w dyplomatycznych i prasowych kołach rzymskich rozeszły się pogłoski iż von Papen wkrótce będzie mianowany ambasadorem Rzeszy w Rzymie.

Internowanie załogi „Tacomy"

MONTEVIDEO. (Elta). Dowództwo floty Urugwaju postanowiło internować załogę statku niemieckiego „Tacoma".

Prześladowca „Grafa Spee" w Montevideo

NOWY JORK, (Elta). Przez radio nowojorskie zakomunikowano, iż krążownik brytyjski „Ajax", który jak wiadomo brał udział w walce z „Graf Spee" wpłynął do porta w Montevideo.

Ma on pozostawać w porcie 48 godzin.

Likwidacja zatargu o rybołóstwo na D. Wschodzie

TOKIO. (Elta). Według Havasa ambasador japoński w Moskwie Togo i sowiecki Komisarz Spraw Zagranicznych Mołotow podpisali porozumienie „modus vivendi" na mocy którego została przedłużona umowa o rybołówstwie.

Niemcy będą zabiegać o pokój

PARYŻ (Elta). Prasa francuska opisuje pogłoski o nowych propozycjach pokojowych Niemiec.

Z okazji tej „Petit Parisien" pisze, że Niemcy starają się obecnie wszelkimi siłami zorganizować ofenzywę dyplomatyczną dla uzyskania pokoju, którąby pozwolił Niemcom na zatrzymanie najważniejszych zdobytych terytorów. Niemcy mają nadzieje, że taki pokój mogłyby uzyskać na przyszłą wiosnę. Podawane są jakoby możliwości zmiany w Niemczech ustroju. Również jakoby uległyby zmianie stosunki Niemiec zagranicą.

Pani Tabui w piśmie „Oeuvre" pisze również o dyplomatycznej ofenzywie Niemiec jeszcze przed 15 stycznia. Według Pani Tabui Niemcy mają uczynić propozycje pokojowe za pośrednictwem trzecich państw. Jako warunek Niemcy żądałyby uznania obecnych ich zdobyczy.

Domy Kemal Paszy pod wodą.

Mieszkańcy miasteczka szukają ratunku na dachach.

ANKARA (Elta). Powódź w okręgu Izmir oraz w całej Anatolii poczynając od Adapazaru objęła wielkie obszary kraju.

Domy w miasteczku Mustafy Kemal Paszy oraz w innych zostały zalane wodą; mieszkańcy tych miasteczek ratują się na dachach. Bataliony saperów za pomocą ciężarówek przywożą łodzie ratunkowe.

Uważają, iż zatonęło najmniej około 1000 osób. Po przemówieniu w Tokato, prezydent republiki Inonu przybył do Malattia.

Jedna bomba spadła na terytorium Norweskie

OSLO. (Elta). Według wiadomości „Telegrambüro" norweskie organy wojskowe rozpoczęły śledztwo, czy samoloty sowieckie nie zrzuciły bomb na stronę norweską rzeki Pasvik. Komunikat podaje, iż prawdą jest, że 6 bomb zostało zrzuconych na lód rzeki tej około 2 km. na północ od Grensefors. 4 bomby na stronę fińską rzeki, jedna bomba trafiła w linię graniczną pośrodku rzeki, zaś druga spadła na terytorium norweskie.

Gdzie się znajduje Jan Kiepura i Marta Eggerth.

W chwili wybuchu wojny Jan Kiepura zgłosił się w Paryżu do służby w wojsku polskim, żona zaś jego jako pielęgniarka do jednego ze szpitali wojennych. Władze polskie poleciły im jednak udać się w celach propagandowych do Stanów Zjednoczonych. Obecnie, jak podaje bułgarska „Zora" — obaj sławni śpiewacy organizują szereg koncertów i obwożą swój film „Cyganeria". Film ten osiągnął największe powodzenie wśród filmów europejskich, reprezentowanych w Ameryce w obecnym sezonie. (w)

Zabrania się uśmiechów

Niemieckie władze w Kutnie rozplakatowały następujące obwieszczenie:

„Każdy kto uśmiecha się ironicznie, spogląda z pogardą, nie kłania się wojskowym niemieckim w mundurze lub członkom formacji narodowo-socjalistycznym podlega natychmiastowej surowej karze".

„Zasadniczym dążeniem rządu, państwa i całego narodu jest utrzymanie w obliczu wojny pokoju i niepodległości naszej ojczyzny. Dla osiągnięcia tego zasadniczego celu musimy złączyć wszystkie nasze siły, nie zapominać ani na chwilę, że mogą zmieniać się i zmieniają się poglądy poszczególnych jednostek, społeczeństw, ale wolny i twórczy naród nigdy nie może wyrzec się swej niepodległości".

(*Z noworocznego przemówienia premiera Merkysa*).

Awanse w armii polskiej

Generał Sjkorski w rozkazie dziennym, ogłoszonym przez radio, oświadczył co następuje: Wszystkie awanse w armii polskiej we Francji zostaną powstrzymane do chwili, kiedy armia wezmie udział w walkach na Zachodzie. Wyjątek stanowią tylko ci, którzy specjalnie odznaczyli się w kampanii pclskiej. Rozkaz mówi także, że armia polska otrzyma sztandary od różnych miast francuskich.

Wędrówki Niemców na terenie Polski

ŁÓDŹ. (Elta). DNB donosi, iż do dnia I stycznia ze wschodnich obszarów Polski zostało repatriowanych 20.400 Niemców. Zostali oni przywiezieni w 20 pociągach i osiedleni w okolicach Łodzi.

13 pociągów przybyło z Wołynia i 7 z Galicji.

„Goniec Krakowski" w Warszawie

W Warszawie kolportowane i sprzedawane jest obecnie ıeszcze jedno pismo w języku polskim, drukowane w Krakowie pt. „Goniec Krakowski".

Rejestracja poborowych we Lwowie

Na murach Lwowa rozlepiono rozkaz Nr. 6 Komendanta m. Lwowa ogłaszający rejestrację mężczyzn w wieku poborowym. Obwieszczenie ozdobione jest portretami Stalina i Woroszyłowa, umieszczone są też w nagłówku cytaty z konstytucji Związku Sowieckiego określające służbę wojskową jako zaszczytny obowiązek obywatela sowieckiego.

Obowiązkowi rejestracji podlegają wszyscy mężczyźni. W ślad za rejestracją przeprowadzany będzie pobór wojskowy.

„Niemiecka policja zaprowadza porządek w Polsce"

Kowieński „Das Wort" zamieszcza za hitlerowskim dziennikiem „Schlesische Zeitung", wychodzącym we Wrocławiu artykuł p. t. „Niemiecka policja zaprowadza porządek w Polsce". W tym artykule oficerowie policji niemieckiej opisują obszernie jak się walczy z Żydami na terenie okupacji niemieckiej.

Jak wynika z artykułu, najbardziej ucierpiało miasteczko Łask. Po wkroczeniu do miasteczka Niemcy wydali rozkaz szukania broni u miejscowych Żydów. W wielu domach, piszą oficerowie niemieccy, Żydzi stawiali opór policji tak, że musieliśmy zastrzelić na miejscu około 100 Żydów. Jednocześnie tłum Żydów zebrał się przed synagogą, nie chcąc wpuścić policjantów. Policja użyła broni i kilkuset Żydów zginęło. W synagodze -- piszą autorzy — znaleziono bomby i granaty ręczne. Synagoga oczywiście została spalona. Ulice żydowskie zostały odgrodzone i Żydom zabroniono utrzymywania kontaktu z okolicznymi chłopami. Kiedy w miasteczku wybuchła epidemia tyfusu, władze niemieckie zezwoliły lekarzom żydowskim udzielenia pomocy Żydom, ale nie wolno im korzystać z lekarstw niemieckich.

W miasteczku galicyjskim Dłutów dyrekcja kolejowa zwróciła się do policji o dostarczenie 20 zdrowych mężczyzn do robót. Policja zarządziła, aby Gmina Żydowska dostarczała codziennie 20 młodych Żydów z własną żywnością do robót.

W Sieradzu, piszą oficerowie, Żydzi strzelali do niemieckich żołnierzy. Około 35 Żydów zapłaciło swą krwią „za zamach na żołnierzy Führera".

W Pabjanicach 9 Żydów i młoda Żydówka zostali publicznie wychłostani na miejscowym rynku za to, że nie pozdrowili sztandaru hitlerowskiego.

W Radomiu zarządzono rewizję u Żydów w poszukiwaniu broni. 3.600 Żydów aresztowano i umieszczono w obozie koncentracyjnym. „W wielu domach, piszą autorzy, mieliśmy ułatwione zadanie, gdyż duża część „zbrodniarzy żydowskich popełniła samobójstwo przed aresztowaniem". W niektórych domach „Żydzi napadali na policję. Około 100 napastników zastrzelono".

W miasteczku Koło 217 Żydów przyłapano na kradzieży artykułów żywnościowych. Wszyscy zostali publicznie wychłostani i umieszczeni w obozie koncentracyjnym. — W wielu sklepach żydowskich znaleziono tysiące palt, ubrań i futer. Cały towar został skonfiskowany. Właścicielom sklepów wytoczono procesy o spekulację. Grozi im kara 10 lat więzienia i... utrata praw.

Ś. p. Szymon Meysztowicz

Ubiegłej nocy zasłabł nagle w swoim pokoju w hotelu „Georges" 63 letni Szymon Meysztowicz, właściciel maj. Gieranony w pow. lidzkim, członek b. Zw. Rolników z Wyższ. Wykszt. w Wilnie.

Przybyły lekarz pogotowia ratunkowego stwierdził atak sercowy.

P. Meysztowicza przewieziono natychmiast do szpitala Św. Jakuba, gdzie wkrótce zmarł.

Śmierć na posterunku

O ś. p. Tadeuszu Rydzewskim

Zmarł tragicznie w czasie pełnienia swych obowiązków ś. p. Tadeusz Rydzewski, b. pracownik PKO w Warszawie, ostatnio kierownik działu aprowizacji przy Kom. Pomocy Uchodźcom w Wilnie.

Zmarły przedwcześnie ś. p. Tadeusz Rydzewski został ciężko ranny w głowę uderzeniem korby od windy towarowej, chcąc zapobiec wypadkowi, któryby mógł pociągnąć za sobą ofiary w personelu, zatrudnionym w składach działu aprowizacji.

S. p. Tadeusz Rydzewski zorganizował i kierował działem aprowizacji KPU., który niósł pomoc 18.000 uchodźcom. Ogólnie lubiany przez współpracowników oraz uchodźców za swą uczynność i prawdziwie humanitarny stosunek do wszystkich, położył duże zasługi dla powierzonej mu sprawy, niosąc pomoc najbardziej potrzebującym. To też zarówno KPU., jak i społeczeństwo polskie traci w Zmarłym cenną jednostkę, dobrego, zasłużonego i niestrudzonego pracownika na niwie społecznej.

S. p. Tadeusz Rydzewski osierocił żonę i liczną rodzinę, pozostałą pod zaborem niemieckim.

Niech Mu ta ziemia, którą tak ukochał, lekką będzie. J. C.

100 tys. litów na pomoc dla Polaków w Wilnie

Rząd polski przesłał z Paryża 100 tys. litów na pomoc dla Polaków w Wilnie. Sumę tę rozdzielono w ten sposób, że 50 tys. litów otrzymał Komitet Pomocy Uchodźcom a 50 tys. litów Komitet Pomocy Ofiarom Wojny działający na terenie m. Wilna i ziemi wileńskiej pod auspiciami Litewskiego Czerwonego Krzyża (t)

P. Prystorowa w Wilnie

P. Janina Prystorowa, żona b. marszałka Senatu Aleksandra Prystora i b. posłanka Sejmu polskiego podczas swego pobytu w Wilnie odwiedziła naszą redakcję i informowała się o sytuacji społecznej i gospodarczej wilnian. Przy sposobności złożyła ofiarę do dyspozycji Polskiej Sekcji Pomocy organizującej pomoc dla wilnian pozbawionych pracy.

Złote przestały kursować za kordonem

Wieści jakie nadchodzą przygodną pocztą pantoflową z za bliskiego kordonu wschodniego dają możność orientowania się w sytuacji na tych terenach, które do niedawna tak ścisle i bezpośrednio związane były z Wilnem.

Z braku miejsca ograniczamy się narazie do zanotowania wieści najbardziej frapujących.

W tygodniu przedświątecznym, ściśle 22 grudnia — gruchnęła po wsiach i miasteczkach wiadomość, że złoty polski przestał być środkiem płatniczym. Kto złote posiadał — ten przekonał się, że wiadomość jest prawdziwa. Nie chciała ich przyjmować poczta, kolej, żaden kupiec — mimo, że nie było jeszcze żadnych w tej materii obwieszczeń, ani komunikatów, jak to uczyniły u nas władze litewskie.

Po kilku dniach władze sowieckie obwieściły, że wymiana dokonana będzie po kursie jeden za jeden do wysokości 300 złotych. Jak ta wymiana wyglądać będzie w praktyce trudno przesądzać. Przekreślenie złotego, który był stosowany za przykładem właśnie władz sowieckich jako powszechny środek płatniczy na terenach włączonych do ZSSR — stworzyło widmo ruiny przed milionami ludzi. Najwięcej bodaj czuje się poszkodowana ludność wiejska, której stan majątkowy wobec wydarzeń ostatnich miesięcy nietylko nie zmalał, lecz przeciwnie podniósł się wydatnie ze względu na niezwrusnoną cenę płodów rolnych i doraźnego podziału t. zw. dóbr obszarniczych i osadniczych działek.

Na całym terenie kwestia zatrudnienia mas nie jest jeszcze rozwiązana. Większość ludności miejskiej i małomiasteczkowej przeżywa resztki gotówki i wyzbywa się różnych rzeczy, których nabywcami byli do ostatka ludzie z za byłego kordonu wschodniego. Zarobki zresztą pozostały na poziomie z przed września r. b. i wypłacane były do 21 b m. niemal wyłącznie w złotych.

Również nie unormowane są ceny. Rozpiętość ich jest ogromna. 1 tak np. kilo chleba kosztuje w niektórych miejscowościach (m. Piaski w pow. wołkowyskim) 25 kop w innych, jak w m. Lidzie 45 kop., Wołkowysku 35 kop. a już w takim Grodnie 60 kop. za kilo. Cena cukru waha się od 11 do 25 rubli za kilogram, soli od 4 do 10 rb., słonina od 2,80 rb. do 10 rb., masło od 3,50 do 18 itd.

Tutaj trzeba dodać, że cukier i sól są artykułami niewidzialnymi. Nabywa się je cichaczem przy użyciu fortelu lub protekcji u ich posiadaczy. Nafta też jeszcze nie nadchodzi. Ceny na odzież wzrosły do fantastycznych rozmiarów. Zresztą trafiają się jedynie towary białostockie.

Z towarów sowieckich znajduje się na rynkach: machorka (tzw. koriezki), która nota bene nie cieszy się wziętością, gdyż rynki zawalone są jeszcze machorką, tytoniem i papierosami monopolu polskiego, których zapasy z reguły pokrywały roczne zapotrzebowanie rynków krawych. (wb)

Przemówienie radiowe Roosevelta

W przyszłą środę o godzinie 8 wieczorem czasu środkowo-europejskiego Prezydent Roosevelt wygłosi przemówienie na otwarciu Kongresu Stanów Zjednoczonych. Mowa będzie transmitowana przez radio.

Wieści z Kalisza

Ewakuacja Kalisza rozpoczęła się w dniu 1-go września. W dniach 3-go i 4 go odeszły pociągi ewakuacyjne do Stojanowa (pod Lwowem), wiozące kolejarzy oraz zmobilizowane PW szkolne. Pociągom towarzyszyły stale bombowce niemieckie, powodując liczne przerwy i postoje w podróży oraz wielkie ofiary. Wycofujące się wojska niszczyły obiekty kolejowe, m. in. mosty na Prośnie i Warcie (pod Sieradzem), wieżę ciśnień w Kaliszu itp. PW brało m. in. udział w obronie Lwowa.

* * *

Przed dwoma tygodniami rozstrzelano jednego z księży z okolic Kalisza. Istnieje nakaz kłaniania się oficerom niemieckim (nie obowiązuje tylko kobiet); Nie wolno chodzić chodnikami i trzymać rąk w kieszeni. Ruch uliczny kończy się o 20. Do spóźnionych o kilka minut strzela się bez ostrzeżenia.

Lotnicy z Australii

NELBURN, (Elta). Według Reutera Ministerstwo Lotnictwa w Australii oświadczyło, iż w tym roku do krajów zamorskich wyruszy jeszcze 3000 lotników.

Trzęsienie ziemi w Turcji

Trzęsienie ziemi, które przed kilku dniami nawiedziło Turcję, należy do kataklizmów często powtarzających się w tym kraju. Azja Mniejsza podlega nieustannym wstrząsom: niektóre z nich, słabe, są notowane tylko przez czułe aparaty sejsmograficzne, inne, mocne, prowadzą do katastrof, pociągając za sobą zniszczenie w postaci zburzonych i spalonych miast i wsi. Przed dziesięciu laty silne trzęsienie ziemi wywołało wielkie spustoszenie we Frygii, obecnie — jak wynika z doniesień telegraficznych i radiowych — tysiące ludzi zginęło we wschodniej Anatolii, Pontusie i przede wszystkim w Armenii.

Trzęsienie ziemi w Turcji, jak zresztą i we wszystkich innych krajach, gdziekolwiek one występują, są ściśle związane z procesami górotwórczymi. Tam, gdzie stosunkowo niedawno — należy tu oczywiście myśleć kategoriami geologicznymi — powstały pasma górskie, skorupa ziemska nie doszła jeszcze do stanu zupełnego spokoju. We wnętrzu ziemi, na terenie występowania tych pasm, odbywają się ruchy, skierowane ku ustaleniu równowagi ostatecznej mas skalnych. W wyniku tych ruchów wytwarzają się w skorupie ziemskiej różnego rodzaju fale, które, rozchodząc się we wszystkich kierunkach, dają się odczuwać na powierzchni ziemi jako wstrząsy. Najsilniejsze drgania skorupy ziemskiej mają miejsce w ogniskach ruchów głębinowych, w tak zwanym epicentrum trzęsień. W Turcji to epicentrum musiało leżeć w okolicach miasta Erzindżanu (zachodnia Armenia), które uległo największemu zniszczeniu. Miasta, położone dalej od Erzindżanu jak Siwus, Amasja i inne odczuły wstrząsy już znacznie słabiej. Ruchy skorupy ziemskiej podczas trzęsień ziemi trwają zaledwie po kilka sekund, wystarcza to jednak na to, aby największe budowle padały jak domki z kart. Wstrząsy zazwyczaj następują seriami, jedne po drugich z pewnym okresem przerwy. Stacja sejsmologiczna w Stambule ostatnio zanotowała nowe lekkie drgania skorupy ziemskiej: drgania te, być może, są zapowiedzią dalszych katastrof w Azji Mniejszej.

Obszar objęty trzęsieniem ziemi w Turcji, zajmuje około pięciu wilajetów, w naszych warunkach powiedzielibyśmy powiatów. a mianowicie Erzindżan, Siwus, Amasję, Tekatę i Jozgat, o łącznej powierzchni około 30 tys. km². Całe to terytorium jest położone w regionie wyżynnym, poprzecinanym pasmami wysokich gór, wzniesionych nieraz około 3.000 metrów ponad poziom morza. Panuje tu surowy klimat kontynentalny. Jakkolwiek środkowa część Azji Mniejszej leży na szerokości Neapolu, wobec charakteru wyżynnego kraju i oddzielenia wysokimi górami od łagodzącego działania mórz temperatura w okresie zimowym, trwającym od 5 — 6 miesięcy, spada nieraz do 30° C. poniżej zera, odwrotnie latem mają miejsca wielkie upały i posuchy. Klimat środkowej Azji Mniejszej przypomina więc nieco klimat syberyjski. Wilajety Erzindżan i Siwus posiadają charakter stepowy, natomiast w wilajetach Amasja i Tokat, znacznie wilgotniejszych, występują lasy strefy chłodnej i umiarkowanej. Naogół jest to kraj biedny, słabo zaludniony (gęstość zaludnienia wynosi od 5 do 30 mieszkańców na km².) znajdujący się na bardzo niskim poziomie rozwoju gospodarczego. W wilajecie Tokat, położonym w dzielnicy pontyjskiej, występują słabo eksploatowane bogactwa mineralne, w pierwszym rzędzie srebro i miedź. Miasto Tokat, poważnie uszkodzone podczas trzęsienia ziemi, było ośrodkiem dość prymitywnego przemysłu miedzianego. Ludność omawianych pięciu wilajentów składa się częściowo z Kurdów, półdzikich pasterzy indo-irańskich, znanych ze swych skłonności do mordów i grabieży, częściowo z ludności rdzennie tureckiej, trudniącej się handlem i rolnictwem. Miast a raczej miasteczek powstało tu mało. Najważniejszym zbiorowiskiem miejskim było miasto Erzindżan, posiadające 20 tys. mieszkańców z których około 80 proc. zginęło podczas trzęsienia ziemi.

Katastrofa żywiołowa w Turcji wywołała współczucie na całym świecie. Posypały się z licznych krajów datki dla ofiar tragicznych wypadków. Pomoc poszkodowanym, ze względu na głęboką zimę i brak dobrej komunikacji, nie będzie łatwa. Dwie linie kolejowe, przecinające obszar objęty katastrofą, są częściowo zniszczone. Posuwanie się poza obrębem kolei, w głębokich zaspach śnieżnych, jest bardzo utrudnione. Niemożliwość szybkiego dostarczenia pomocy prawdopodobnie powiększy rozmiary klęski.

Trzęsienie ziemi w Turcji i wywołane przez nie zniszczenie, może mieć pewne konsekwencje natury politycznej. W celu odcięcia Niemiec od najważniejszych surowców wojennych w planach Anglii i Francji, jak się wydaje, leży opanowanie sowieckiego regionu naftowego w Baku. Wykonaniem tego planu musiałaby się zająć przedewszystkiem Turcja. Wiele osób zadaje sobie dziś pytanie, czy znaczne straty w ludziach i straty materialne, połączone z uszkodzeniem na wielkiej przestrzeni jedynej linii kolejowej, prowadzącej w kierunku granicy rosyjskiej, wyeliminuje Turcję na pewien okres czasu z kręgu państw zdolnych do zaczepnych działań wojennych, skierowanych przeciwko ZSSR, czy też nie. WER.

Noworoczne pozdrowienie dla żołnierzy i szaulisów

KOWNO (Elta). Minister obrony kraju Generał Brygady Musteikis i Wódz Naczelny Armii Generał Brygady S. Raštikis z okazji Nowego Roku zwrócili się do Armii i do Związku Szaulisów z następującym pozdrowieniem:

„Żołnierze i Szaulisi. Ubiegły rok 1939 był dla naszego narodu i państwa rokiem wyjątkowym. Na zachodzie utraciliśmy część swego terytorium, a na wschodzie, po 19 latach walki odzyskaliśmy praojców naszych założone miasto historyczną stolicę Litwy Wilno. Chociaż kraj nasz na skutek wojny w Europie odczuwa duże trudności moralne i materialne, wierzymy mocno, że dążąc do wspólnego celu dobrobytu narodu i państwa, zwyciężymy chwilowe trudności i zachowamy niepodległą Litwę z jej stolicą Wilnem.

Składając wzajemne życzenia noworoczne jeszcze raz zadecydujmy, by miłość ojczyzny, silna wola, dyscyplina i nieugięta wytrwałość oznaczałyby wykonywanie naszych obowiązków zapewnienia bezpieczeństwa naszemu narodowi i państwu w Nowym 1940 Roku".

Prace w nowym porcie

SZWENTAJ. (Elta). Dla prowadzenia dalszych prac pogłębiarskich w porcie Szwentoi, Ministerstwo Komunikacji zakupiło 1 pogłębiarkę morską holownik. Prace przy budowie schroniska dla jachtów zostały doprowadzone do połowy.

Według obliczeń na wybrzeżu litewskim zamieszkuje obecnie 2500 rybaków, którzy posiadają 50 statków motorowych, 46 łodzi wiosłowych, 35 statków żeglowych oraz 600 sieci.

Nowe przedsiębiorstwa

KOWNO, (Elta), Ministerstwo Skarbu udzieliło zezwolenia na rozpoczęcia działalności w nowym roku przeszło 150 przedsiębiorstwom. Wśród nowych tych przedsiębiorstw znajduje się cały szereg tartaków, oraz przedsiębiorstw, które poprzednio pracowały w kraju Kłajpedzkim.

Berlin — Moskwa przez Kowno

KOWNO, (Elta). W nadchodzący poniedziałek 8 stycznia otwarta zostanie regularna komunikacja powietrzna między Berlinem i Moskwą przez Kowno. Samoloty tej linii przewozić będą poza pasażerami również i przesyłki towarowe o niewielkiej wadze.

Statystyka doktorów medycyny

KOWNO, (Elta). W Litwie jest obecnie 915 doktorów medycyny, w tym 480 Litwinów, 385 Żydów, 16 Rosjan, 16 Polaków, 11 Niemców, 3 Białorusinów i 1 Ukrainiec.

Spółdzielnia w Turmontach

TURMONTY, (Elta). Utworzony tu został już przed miesiącem oddział Spółdzielni w Jeziorosach, który prowadzi ożywioną działalność. Okoliczni mieszkańcy wyrażają swe zadowolenie, iż została otworzona Spółdzielnia litewska.

Kolonie mieszkaniowe w Taurogach

TAUROGI, (Elta). Samorząd miejski przygotował plan budowy kolonii małych mieszkań, w których zostaną umieszczeni ubodzy mieszkańcy miasta. Wkrótce już zostanie rozpoczęta budowa tych domów, przewidziane jest wybudowanie najpierw 12 takich mieszkań.

Sprawa repatriacji Niemców z Litwy

„Laikas": Dłuższy czas nie było prawdziwych wiadomości o przesiedleniu z Litwy obywateli litewskich narodowości niemieckiej. Obecnie jednak istnieją rzeczywiste dane, że przesiedlanie Niemców z Litwy rozpocznie się mniej więcej po trzech miesiącach i trwać będzie dwa miesiące.

Przede wszystkim wysiedleni będą Niemcy rolnicy, następnie z miasteczek prowincjonalnych, a wreszcie Niemcy z Wilna i Kowna. (N)

Sprawy uchodźcze

— **Fotografie.** W związku z zarządzoną przez władze litewskie rejestracją, przy której konieczne jest przedłożenie 2 fotografii, Komitet Pomocy Uchodźcom w Wilnie postanowił przyjść z pomocą tym z pośród zarejestrowanych w Komitecie uchodźcom, którzy nie posiadają środków na pokrycie kosztów fotografii i bezpośrednio korzystają ze świadczeń Komitetu, i w tym celu zakontraktował następujące zakłady fotograficzne:

Foto-Film, ul. Tatarska 6
Foto-Technika, ul. Wileńska 8
Automat Fotograficzny, ul. Wielka 27

do których można się zgłaszać za okazaniem karty rejestracyjnej, poczynając od 4 stycznia w godz. 9—13 i 15—17, celem dokonania zdjęć.

Niniejsze zawiadomienie nie dotyczy uchodźców korzystających ze świadczeń Komitetu Pomocy Uchodźcom przy Gminie Żydowskiej, którzy winni w tej sprawie zgłaszać się do Gminy.

— **Eksploatacja odpadków.** Komitet Pomocy Uchodźcom w Wilnie wzywa wszystkich zarejestrowanych uchodźców, którzy umieją wyrabiać z nieużytków i odpadków przedmioty praktyczne gospodarstwa domowego (wycieraczki do nóg, dywaniki, drobna galanteria i t. p.) do zgłaszania się z kartami rejestracyjnymi w lokalu Komitetu przy ul. Ofiarnej 3, pokój 12 w każdy wtorek i czwartek, poczynając od dnia 9.I 1940 r. w godz. 17—19.

— **Kursy językowe i zawodowe.** Komitet Pomocy Uchodźcom w Wilnie pragnie przyjść z pomocą tym z pośród uchodźców, którzy zmuszeni byli przerwać swe studia lub też tym, którzy — przebywając obecnie w Wilnie — chcieliby wykorzystać czas bądź to dla pogłębienia swych wiadomości, bądź też dla zdobycia nowych umiejętności. Między innymi Komitet zamierza zorganizować kursy języków na wzór języka litewskiego, utworzonego dla pracowników Komitetu. Przed wystąpieniem do odpowiednich władz z prośbą o zgodę na zorganizowanie bezpłatnych kursów, wykładów i odczytów i t. d. Komitet musi posiadać dane, ile osób i w jakim kierunku pragnęłoby prowadzić swe studia.

W tym celu Komitet prosi o złożenie (możliwie jaknajszybciej, a najpóźniej do dnia 10 stycznia 1940 r.) zwykłej kartki papieru z danymi zaznaczonymi niżej, w skrzynce umieszczonej przy wejściu do lokalu Komitetu, Ofiarna 3.

Na kartce powinno się podać: nazwisko i imię, Nr rejestracyjny, adres a ponadto:

1. kandydaci na kursa językowe: jaki język chce studiować, czy posiada jego początkową znajomość;
2. kandydaci na kursa zawodowe: dotychczasowe wykształcenie, w jakim kierunku chce studiować, ile lat liczy;
3. kandydaci na kursa ogólnokształcące z różnych dziedzin wiedzy: jaką dziedziną wiedzy się interesuje, jakie posiada wykształcenie (szkoła akademicka, jej wydział i ewent. rok studiów, szkoła średnia, zawodowa i t. d. ile lat liczy.

Do wiadomości uchodźców wojennych

Naczelnik m. Wilna i powiatu podaje do wiadomości uchodźców wojennych, zamieszkałych w m. Wilnie i powiecie, że z dniem 4 stycznia rb. zezwolenia na wyjazd ich przez byłą linię administracyjną do innych miejscowości w Litwie nie będą w jego urzędzie wydawane.

Uchodźcom, którzy zarejestrowali się w odnośnym komisariacie policji i przedstawili świadectwo uchodźców wojennych, zezwolenia na czasowy wyjazd z miejsca swego pobytu do innych miejscowości Litwy wydawać będą naczelnicy miejscowych komisariatów policji na czas niedłuższy niż siedem dni.

Po czasowym przybyciu uchodźcy na miejsce, gdzie mu się wolno zatrzymać, w razie potrzeby zezwolenie może być przez naczelnika miejscowego komisariatu policji przedłużone jednak najwyżej do 3 dni.

Takie zezwolenia będą wydawane czy przedłużane tylko dla załatwienia koniecznych spraw. (N).

—o:o—

Obóz pracy przymusowej w Podbrodziu

„L. Žinios": Drugi z rzędu obóz przymusowej pracy stworzony został w kraju wileńskim, w Podbrodziu.

Personel tej instytucji przybył już do Podbrodzia i zaczął porządkować przeznaczone dla obozu budynki. (N)

Na roboty przymusowe

Policja śledcza przeprowadziła rewizję w piwiarni przy ul. Kalwaryjskiej 68. gdzie stale zbierały się podejrzane indywidua. Zatrzymano Wacława Stankowicza, Jana Sołtanowicza, Heronima Mierkowicza, Kazimierza Hermana oraz Władysława Gałowskiego. Decyzją naczelnika miasta zesłano ich na roboty przymusowe. (c).

Zniesienie kartek żywnościowych

Z dniem 1 stycznia 1940 r. kartki żywnościowe w m. Wilnie i Nowej Wilejce zostają zniesione. Wobec uregulowania dostawy żywności, stały się one niepotrzebne. Jednak dla zapobieżenia spekulacyjnym zakupom, jedna osoba może nabyć jednorazowo conajwyżej:

0,5 kg tłuszczów
0,5 kg cukru
1 kg soli

Wszystkie ceny ustalone przez Komisarza Regulacji Cen pozostają bez zmian. (N).

Patenty można wykupywać bez kar do 15 bm.

Termin wykupu wszelkiego rodzaju patentów przemysłowych i handlowych upłynął 31 grudnia 1939 r. Do tego dnia wszystkie przedsiębiorstwa obowiązane były zaopatrzeć się w patenty. Wielu jednak z różnych względów nie zdążyło tego uczynić,

Ponieważ władze skarbowe nie będą kontrolowały przedsiębiorstw do 15 bm., wszyscy opieszali będą mogli do tego dnia wykupywać patenty bez kar za zwłokę. (w)

Rejestracja złotych do 15 stycznia

Komisja Walutowa powzięła następujące postanowienie:

Poszczególni kupcy, towarzystwa handlowe i kooperatywy, jak również ich związki, które zajmują się handlem na terenie m. Wilna i okręgu wileńskiego, jak również i wszystkie osoby fizyczne i prawne, których stałym miejscem zamieszkania lub przebywania jest m. Wilno lub kraj wileński, muszą najpóźniej do dnia 15 stycznia 1940 r. złożyć do Banku Litewskiego odpowiednie oświadczenie w sprawie posiadanych przez nich złotych.

Zgodnie z istniejącym prawem o regulowaniu operacyj walutą zagraniczną nie trzeba rejestrować takiej sumy złotych w banknotach, która łącznie z innymi płatniczymi środkami zagranicznymi nie przewyższa 50 litów. Bank Litewski rozpoczął już rejestrację. (x).

Dokoła wyboru rektora Uniwersytetu Wileńsk.

„L. Žinios": Jako kandydat na rektora Uniwersytetu Wileńskiego wymieniany jest prof. Romeris, który już mieszka w Wilnie. Prorektorem miałby zostać prof. Kreve-Mickieviczius.

Pobory za grudzień dla pracowników USB

Jak się dowiadujemy władze litewskiego Uniwersytetu Wileńskiego otrzymały zarządzenie wypłacenia personelowi naukowemu i administracyjnemu b. Uniwersytetu Stefana Batorego poborów za m. grudzień ub. r.

Pobory te będą wypłacane w kasie Uniwersytetu Wileńskiego w dniu dzisiejszym w godz. od 10 — 14-ej.

Miasto kupuje wozy „Arbonu"

Jak się dowiadujemy, Magistrat m. Wilna zamierza nabyć wozy Tommaku, które do dnia 1-go stycznia r. b. kursowały w mieście.

W tej sprawie między miastem a dyrekcją Tommaku nawiązane zostały pertraktacje. Miasto zamierza nabyć wszystkie autobusy. Jest ich ogółem 30. (x)

Pieniądze, które nie doszły

Jeden z banków amerykańskich przekazał dla niejakiej p. Zofii Czyczewskiej w Wilnie, ul. Połocka 4 — kwotę 115 litów za pośrednictwem tutejszego Centr. Banku Żydowskiego (Wielka 44).

Bank wileński przekazał pieniądze pod wskazanym adresem, lecz okazało się, że pani o nazwisku Zofia Czyczewska nigdy tam nie mieszkała. Przesłane pieniądze wróciły do kasy banku w oczekiwaniu na adresatkę, która musi udowodnić, że przesyłka jest dla niej.

Zdaje się, że błąd tkwi tutaj nie tylko w adresie, lecz i nazwisku, gdyż nazwisko Czyczewska nie jest prawdopodobne. A może miało ono brzmieć p. Zofia Czyżewska? Czy jest taka?

O emerytury trzeba starać się indywidualnie

Byli emeryci polscy oraz wszyscy, pragnący uzyskać obecnie emeryturę z racji swej pracy w urzędach polskich itp. muszą starać się o to indywidualnie u władz centralnych w Kownie. W tym celu należy złożyć podanie do Pensiju ir Pašalpų Skyrius, Kaunas, Finansu Ministerija.

Do podania trzeba załączyć dokładny życiorys i odpisy albo oryginały dokumentów. Za podania te nie pobiera się żadnych opłat stemplowych. (w)

Ukarani przez Komisarza Cen

Komisarz Cen ukarał następujących kupców z Kraju Wileńskiego:

Abela Lermana, zam. w Wilnie za podnoszenie cen — kary grzywny 200 lt.; **Monesa Lewina**, zam. w Nowych Święcianach za podnoszenie cen — 500 lt.; **Chaję Chait**, zam. w Wilnie za podnoszenie cen na obuwie — 200 lt.; **Goldę Kalikszteјn**, zam. w Nowych Święcianach za podnoszenie ceny na chleb — 200 lt.; **Rochę Sznejderową**, zam. w Wilnie za podnoszenie cen na bułki — 100 lt.; **Mieczysława Harasimowicza**, zam. w Nowej Wilejce za ukrywanie towaru — 300 lt.; **Ajzika Minicera**, zam. w Wilnie za podnoszenie cen na nici — 50 lt.; **Goldę Chait**, zam. w Wilnie za podnoszenie cen na obuwie — 100 lt.; **Cynię Hizenfeld**, zam. w Wilnie za podnoszenie cen — 20 lt.; **Mojżesza Wiszeskiego**, zam. w Wilnie za nieotwarcie sklepu i nieposiadanie cennika — 100 lt.; **Mejera Kaca**, zam. w Wilnie za podnoszenie ceny na cukier i niewystawienie cen — 200 lt. grzywny i 2 tygodni aresztu; **Jarosława Bartoszewicza**, zam. w Wilnie za sprzedawanie nafty powyżej ceny — 200 lt.; **Etę Reinową** zam. w Mejszagole, wileńskiego pow. za podnoszenie cen na naftę i inne towary — 100 lt.; **Bera Chamusina**, zam. w Wilnie za podnoszenie cen — 300 lt.; **Bomchę Razmana**, zam. w Wilnie za podnoszenie cen — 100 lt.; **Dinę Epsztejnową**, zam. w Podbrodziu, pow. nowoświęciańskiego za podnoszenie ceny za sól — 100 lt.; **Mojsię Bekensztejna**, zam. w Niemenczynie, pow. wileńskiego za podnoszenie cen na nici — 100 lt.; **Józefa Nowosielskiego**, zam. w Wilnie za podnoszenie cen na bułki i fałszywe wystawienie rachunku — 150 lt.; **Frydę Chajchę**, zam. w Wilnie za odmowę sprzedaży mąki według ustalonej kartki — 100 lt.; **Józefa Urbanowicza**, zam. w Wilnie za odmowę sprzedania towarów za polskie złote — 25 lt.; **Jakuba Slepszkina**, zam. w Wilnie za odmowę sprzedaży mąki według ustalonej kartki — 100 lt.; **Bejlę Gurwiczową**, zam. w Olkienikach za podnoszenie cen na bułki — 100 lt.; **Fejgę Szochot**, zam. w Wilnie za podnoszenie cen — 25 lt.; **Chanę Ringienową**, zam. w Nowych Święcianach za podnoszenie cen — 300 lt.; **Fiszera Wandera**, zam. w Podbrzeziu, pow. wileńskiego za samowolne podnoszenie cen — na karę aresztu 2 tygodni; **Benjamina Lancmana**, zam. w Wilnie za podnoszenie cen — 500 lt.

Poranienie przechodnia

Przy zbiegu ulic Raduńskiej i Piłsudskiego wynikła bójka. Interweniujący dwaj policjanci usiłowali zatrzymać awanturników, braci Wasyla i Sergiusza Szmarów, którzy stawili jednak policjantom opór.

Z pomocą przyszedł przechodzień M. Galpern (Piłsudskiego 61), któremu jeden z napastników przeciął gardło. Galperna przewieziono w stanie groźnym do szpitala. Jednego ze sprawców, Sergiusza Szmaro, zatrzymano.

Tragiczna śmierć gajowego

W Oranach, wskutek nieostrożności zastrzelił się gajowy Antoni Szczęsnulewicz. (c).

Aresztowanie herszta zlikwidowanej szajki bandyckiej

Donieśliśmy wczoraj o wyroku śmierci w stosunku do 8 członków szajki bandyckiej, która dokonała szeregu zbrojnych napadów rabunkowych.

Tegoż dnia, kiedy wykonano wyrok śmierci, policja aresztowała herszta bandy, Astramowicza, który dotychczas ukrywał się. Aresztowano go o godz. 11 w dzień na ulicy Raduńskiej, Astramowicz usiłował wydobyć rewolwer, lecz wywiadowcy otoczyli go i wyrwali z rąk zarepetowaną już broń.

Astramowicz oskarżony jest o zorganizowanie i wykonanie 9 napadów rabunkowych.

Przewieziono go do więzienia Łukiskiego. Stanie niebawem przed sądem polowym. (c)

KRONIKA

Styczeń 4 Czwartek	Dziś: Tytusa Jutro: Telesfora Wschód sł.—g. 7 m. 44 Zachód sł.—g. 3 m. 03

— Za duszę ś. p. Zofii Węcławowiczówny, członkini b. Stowarzyszenia Świętego Wincentego à Paulo, odprawiona będzie Msza Święta w piątek 5 stycznia o godz. 9 rano w kościele ś-go Jakuba, na którą zaprasza I Oddział.

Osoby zwolnione z pracy w Zarządzie Miejskim w Wilnie, we własnym interesie, winne zarejestrować się w grupie 5 Sekcji Pomocy przy Litewskim Czerwonym Krzyżu — ul. Kościuszki 14-b w dniach 4 i 5 stycznia 1940 r.

Emeryci wszyscy proszeni są zgłosić się do rejestracji w dniach 8, 9, 10 i 11 stycznia 1940 r.

— **O grzebaniu zmarłych.** Z rozporządzenia naczelnika m. Wilna i powiatu, zmarli grzebani są na cmentarzach. Jeżeli się chce chować ich oddzielnie, należy uzyskać zezwolenie. Zmarłych w Wilnie, Nowej Wilejce, Trokach, Niemenczynie i Landwarowie, jak również zmarłych w jakichkolwiek szpitalach wolno grzebać po zakomunikowaniu policji i uzyskaniu świadectwa zgonu. O martwych płodach czy rychło zmarłych niemowlętach, jeżeli przy tym nie było lekarza czy akuszerki, odpowiedzialne osoby komunikują w ciągu 3 dni policji. Winni wykroczenia karani będą grzywną do 1000 lt. lub aresztem do 1 miesiąca. (N.)

— **Szkoła Policyjna w Wilnie** rozpoczęła z dniem 3 b. m. swą działalność. Do szkoły przyjęto 70 policjantów z m. Wilna i powiatu. Kurs pierwszej grupy absolwentów policji trwać będzie 2 miesiące. (N.)

— **W dniu 4 stycznia** odbędzie się w Wilnie pierwszy zjazd Związku Ojczyzny. W dniach 4—5 stycznia odbędą się w naszym mieście zjazdy nauczycieli literatury oraz historyków Litwy.

— **Należy uporządkować sprawę psów.** Naczelnik m. Wilna i powiatu wydał rozporządzenie, na mocy którego zaleca się obywatelom uregulować sprawę posiadanych psów. Wszystkie psy stróżujące w podwórzach i innych miejscach winny być w dzień i w nocy przywiązane. Jedynie rolnicy zamieszkali po wsiach mogą nocami od 1 grudnia do 1 marca trzymać psy stróżujące zwolnione z uwięzi. Psy winny być w kagańcach, zaś na ulicę winny być wyprowadzane bez kagańców, lecz na smyczy.

Psy myśliwskie w miejscach niezamieszkałych, jeżeli trzymane są bez kagańców, winny mieć na szyi czerwoną obrożę. O ukazaniu się wałęsających się psów, jeżeli ich niepodobna wytępić, należy zakomunikować policji czy sołtysom. Należy zatrzymywać psy po 3 dni, zaś psy wałęsające się odrazu tępić.

Winni wykroczenia przeciw niniejszemu rozporządzeniu karani będą grzywną do 1000 lt. lub aresztem do 1 miesiąca. (N.)

— **Państwowa szkoła techniczna.** na mocy uchwały Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 1939 r. założona została w Wilnie Państwowa Szkoła Techniczna, z wydziałami: 1. mechanicznym, 2. budowlanym, 3. elektrotechnicznym. W Państwowej Szkole Technicznej uczyć się będą uczniowie byłej Szkoły Technicznej. Uczniom tych wydziałów byłej Szkoły Technicznej, których w obecnej Państwowej Szkole Technicznej niema, wypadnie uczyć się w sposób następujący: 1. uczniowie klasy 3-ciej, 4-tej a i 4-tej b. wydziału mechaniczno-przemysłowego będą mogli ukończyć szkołę w dawnym trybie, zaś nowe klasy nie będą otwierane. 2. Uczniowie klasy 2-giej, 3-ciej i 4-tej wydziału dróg lądowych i wodnych będą mogli kończyć szkołę w dawnym trybie. 3. Jest tylko jedna 4-ta klasa Oddziału Kolejowo-Elektrotechnicznego, którego uczniowie będą mogli ukończyć szkołę w dawnym, zaś nowe klasy nie będę otwierane. 4. Uczniowie 2-giej i 3-ciej klasy Wydziału Mierniczego (geodezji) będą mogli ukończyć szkołę, zaś uczniowie 1-ej klasy mogą przejść do innych wydziałów tej szkoły zbliżonych pod względem programu. 5. uczniowie 1-ej i 2-giej klasy wydziału drogowego mogą obrać inne zbliżone pod względem programu wydziały tej szkoły, nowe klasy nie będą otwierane.

Plan i program nauki w Państwowej Szkole Technicznej Ministerstwo Oświaty już zatwierdziło. Z dniem 8 stycznia praca będzie rozpoczęta zgodnie z tym programem.

Dyrektor i nauczyciele Szkoły Techniczej zostali już mianowani. Dyrektorem Szkoły Technicznej został inż. Mikalauskas, były referent budowlany Min. Oświaty. (N).

— **Drugie pismo żydowskie w Wilnie** 29 grudnia ukazało się w Wilnie drugie pismo żydowskie „Vilner Kurjer", wydawane i redagowane przez b. prezesa związku dziennikarzy żydowskich w Wilnie Lewina. W artykule wstępnym pierwszego numeru gazeta pisze m. in.: „Wilno jest obecnie stolicą Litwy. Musimy przystosować się do wymagań nowej sytuacji. Nasze pismo będzie się starało nawiązać bliższy kontakt ze społeczeństwem litewskim, ażeby wspólnymi siłami tworzyć życie ekonomiczne i kulturalne w historycznej stolicy Litwy". (N.)

KOMUNIKAT

Z dniem 3 stycznia przeniósł się z Kowna do Wilna na ul. Gedymina (Mickiewicza) Nr 7 znany Zakład Fryzjerski K. Klevinskienes. Nowoczesne salony: damski i męski. Trwała ondulacja na światowej sławy aparatach „Figaro-Vikrys".

W sprawie likwidacji przedsiębiorstw handlowych

Od N. Roku wszyscy kupcy w Wilnie i okręgu, pragnący zlikwidować przedsiębiorstwa i zwolnić pracowników będą musieli złożyć na ręce komisarza regulacji cen podania w określonej formie.

Do podania załącza się wykaz pracowników w określonej formie.

Blankiety podań otrzymuje się i podania składa się w Wileńskim Oddziale Urzędu Regulacji Cen w Wilnie.

Przedsiębiorstwa, w których pracują sami tylko właściciele bez najętych robotników i pracowników mogą likwidować się bez osobnego zezwolenia.

Najemnicy mogą być zwalniani tylko po ukończeniu likwidacji. Czas likwidacji ustanawia Komisarz Regulacji Cen.

Te same postanowienia stosowane są względem przedsiębiorstw, które likwidują jeden ze swych oddziałów czy w inny sposób zwężają swą działalność i zmniejszają liczbę najemników.

W sprawie szyldów

Z rozporządzenia naczelnika m. Wilna i powiatu szyldy i ogłoszenia publiczne wolno wystawiać tylko w poprawnym języku litewskim.

Osoby pragnące reklamować się w innym języku, winny uzyskać zgodę policji.

Nieodpowiednie w tym względzie szyldy winny być w ciągu 3 miesięcy usunięte.

Winni wykroczenia przeciwko niniejszemu rozporządzeniu karani będą grzywną do 1000 lt lub aresztem do 1 miesiąca.

(N)

TEATR I MUZYKA

Teatr Miejski na Pohulance

— **Dziś — „Pastorałka" na rzecz uchodźców.** Dochód z dzisiejszego przedstawienia „Pastorałki" w Teatrze Miejskim na Pohulance przeznaczony jest na internat dziennikarzy, literatów i plastyków uchodźców, przebywających w Wilnie.

Wszyscy, którzy nie oglądali jeszcze barwnego widowiska „Pastorałki" w nowej inscenizacji i reżyserii St. Perzanowskiej, winni uczynić to dziś, a przyczynią się tym samym do ulżenia niedoli grupy uchodźcom dziennikarzy i literatów, których losy wojny zapędziły do Wilna.

Bilety po cenach normalnych (od 50 cent. do 3 litów) można nabywać dziś do godz. 17 u Gebethnera i Wolffa (Mickiewicza 16), a przed przedstawieniem w kasie teatru.

Teatr muzyczny „Lutnia"

— **„Poszukujemy Amatorów"!** Dziś o godz. 6,30 w. ciesząca się wielkim powodzeniem rewia „Poszukujemy amatorów" w wykonaniu całego zespołu artystycznego.

— **„Madame Pompadour"** operetka Falla ukaże się raz jeden tylko na niedzielnym przedstawieniu popołudniowym.

— **„Gri-Gri".** Reżyser W. Julicz rozpoczął przygotowania do wystawienia egzotycznej operetki Lincke „Gri-Gri".

Teatr Rewia „Światowid"

— Dziś w czwartek 4 bm. o 5 i 7 wiecz. nowoczesna rewia **„Wybieramy rok 1940"** z chórem Artemienki.

Kasa czynna codziennie od 10—12 i od 3 pp.

—o:o—

O szyldach i reklamach

W uzupełnieniu rozporządzenia w sprawie szyldów i reklam, zamieszczonego w „Kurjerze Wileńskim" Nr. 309 z dnia 30 grudnia 1939 r. podajemy co następuje:

w restauracjach jadłodajniach, winiarniach, hotelach, wszystkich przedsiębiorstwach czy sklepach napisy wewnątrz lokalów, na ścianach, przy kasie i inne mogą być tylko w języku litewskim. Wszystkie nieodpowiednie, psujące wygląd domów i ulic albo o nieprawidłowych napisach szyldy czy reklamy na żądania burmistrza winny być zdjęte.

Bez zezwolenia samorządu miejskieskiego zakazuje się na ulicach, placach, skwerach czy innych miejscach publicznych: a) zawieszania, rozklejania, przechowywania czy umieszczania w jakikolwiek sposób na ścianach, słupach, płotach, drzewach, oknach itp. b) noszenia, wożenia, czy jakiegoś innego rozpowszechniania szyldów, reklam, ogłoszeń, afiszów, druków itp.

Właściciele, czy zarządzający nieruchomościami w m. Wilnie nie mogą zezwalać na rozklejanie czy jakiekolwiek przymocowywanie szyldów, reklam, ogłoszeń itp. na ścianach, płotach, drzewach, oknach itd. ich siedzib osobom nie posiadającym zezwolenia burmistrza. Nazwiska osób zawodów wolnych, wszystkich zakładów przemysłowych i handlowych i instytucyj prywatnych muszą być pisane na szyldach czy tablicach w pierwszym przypadku, zaś nazwisko obce gdzie tylko to jest możliwe muszą mieć końcówki litewskie.

Napisy na szyldach, reklamach, ogłoszeniach czy tabliczkach muszą być pisane w prawidłowym języku litewskim.

Na posiadanie szyldów czy reklam w każdym roku potrzebne jest osobne zezwolenie burmistrza. Wydane zezwolenie na szyldy czy reklamy ważne są tylko na ten rok kalendarzowy, w którym zezwolenie zostało wydane.

Winni wykroczenia przeciwko temu rozporządzeniu karani będą przez burmistrza w trybie administracyjnym grzywną do 500 litów. Rozporządzenie burmistrza wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1940 r.

Różne

31 grudnia w teatrze Lutnia została zgubiona srebrna papierośnica ze złotym monogramem. Znalazca jest proszony o zwrot takowej pod adresem Cicha 5 m. 2 za wynagrodzeniem 50 litów.

Do rozdania w dobre ręce z powodu wyjazdu: rasowy dog-tygrys (suka) oraz dwa owczarki alzackie, Wielka 24—7, godz. 16—18.

Zgubiono dowód osobisty i książeczkę P. K. O. na imię Zofii Tejszerskiej, Garbarska 14—6.

Zgubiono książeczkę wojskową Józefa Bohdanowicza Nr 49/35 L. aneksu 135. Krakowska 23—18.

Ofiary

Zamiast wieńca na grób kolegi ś. p. Tadeusza Rydzewskiego koledzy PKO — Wilno — składają lit. 10 na rzecz uchodźców.

*

Zamiast wieńca na grób ś. p. Zofii Węcławowiczówny, prezeski związku pielęgniarek — składają Helena i Zygmunt Węcławowiczowie litów 25 na rzecz zredukowanych pielęgniarek na ręce p. Konstantowej Mackiewiczowej.

*

Dla uczczenia pamięci ś. p. Zofii Węcławowiczówny na fundusz dla chorych żołnierzy składają lit. 10 Feliksostwo Zawadzcy.

*

Zamiast kwiatów na trumnę ś. p. Zofii Węcławowiczówny — 8 litów składają na uchodźców koleżanki pielęgniarki.

*

Ofiara zamiast gwiazdki dla uchodźców lit. 5 od Janka Hurczyna.

*

P. Helena Kownasowa — złożyła w naszej redakcji ofiarę w sumie lit. 2 na chorych żołnierzy polskich.

*

Ofiara dla chorych żołnierzy 5 paczek machorki — ofiarowali państwo Meszczynscy.

*

Ofiara na uchodźców od pani B. S. — lit 10.

*

P. Andruszkiewicz Eugeniusz złożył w naszej redakcji ofiarę w sumie lit. 5 zamiast życzeń noworocznych dla chorych żołnierzy.

Poszukiwanie zaginionych

Rafał Sinica, podch. piech. — szuka: Aleksander Ciopa. Wilno, Zakretowa 23-A m. 2.

Pacewicz Bolesław, 5 p. p. Leg. 9 komp. — szuka: żona Stanisława, Wilno, Bołtupska 8 m. 3.

Antoni Wołosowski, 5 p. p. Leg. 3 C. K. M. — szuka: Tietiańcowa Janina, Wilno, ul. Popławska 7—5.

Pietrowski Konstanty, 5 p. p. Leg. 3 k. — szuka: Pietrowski Wincenty, ojciec, Wilno, ul. Popławska 7—5.

Józef Ciecierski, Suwałki — szuka: Jan Ciecierski, S. Kalvarija I Int. Stovykla Lithuanie.

Rodziny lub przyjaciół — szuka: Kazimierz Dmochowski. Adres M/S „Chrobry" „Gdynia — America Shipping Lines". 27 Leaden hall Street London England.

Stanisława Lyssy z Krakowa (Hotel Saski) — szuka: Wanda Górska, nauczycielka, wiadomości złożyć u p. Jasińskiej-Detkowskiej, Teatr na Pohulance, Wilno.

Znajomych i kolegów z 29 P.A.L. — szuka: ppor: Ryszard Ganasiński Palanga v-la Lituvaitė.

Józef Marcinkiewicz, bat. K.O.P. — szuka: żona, Weronika, Niemenczynek, p. Rzesza k/Wilna.

Władysław i Jan Hryniewiczowie, podch. rez. — szuka: Antoni Hryniewicz, zam. Sigulda Lakstigalas iele 13. Latvija.

Barszcz Jan — szuka: syn Jan, Wilno, zaułek Dobrej Rady 24/1.

Stanisław Perekładowski, rtm. 1 p. ul. Krechowieckich — szuka: Józef Kiełbowski, Wilno, ul. Karlsbadzka 6/2.

Ilkiewicz Stefan, technik budowlany wyjechał z Wilna 17.IX — szuka: brat Konstanty, Wilno, ul. Węglowa 12/9.

Bolesław Rynkiewicz — poszukuje siostry: Wiktorię Józefę i Annę (nie zna nazwisk mężowskich), ojca Władysława (był bratem pułk. armii rosyjskiej) oraz matkę Teofilę z Iwaszkiewiczów (po śmierci męża mieszkała u Zofii Piercewiczowej w majątku koło Wilna). Wiadomości kierować: Kaunas. Vokečių g-ve 125 but 4. B Rinkevičius.

* * *

W redakcji znajdują się wiadomości dla p Wołoszczykowej oraz list z obozu jeńców w Niemczech dla p. Anastazji Pasko.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia tekstowe za 1 mm 75 cnt, za tekstem 60 cnt. Drobne 20 cnt za słowo. Kronika redakcyjna i komunikaty Lt 1 — za wiersz jednoszpaltowy. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50% drożej. Układ ogłoszeń 5-cio łamowy. Za treść ogłoszeń i termin ich druku Administracja nie odpowiada.

Leidėjas: Vytautas Stanevičius. Wydawca: Witold Staniewicz.
Redaktorius: Vytautas Kiškis. Redaktor: Witold Kiszkis.

Spaustuvė „Zničius", Vysk. Bandurskio g-vė 4. Tel. 3-40.
Drukarnia „Znicz", ul. Biskupa Bandurskiego 4. Tel. 3-40.